

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V. Ker., Sziget-utca 5/7. szám, IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: 1918. október 31. — Halgazdasági problémák. Répássy Miklós. — Idomított kárókatónák. Dr. U. E. — Magyar édesvízi halhatározó. (Folytatás.) Unger Emil dr. — Társulatok, Egyesületek, — Vegyesek. — Tárca: Régi halászalakok. SMJ. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

1918. október 31.

Dolgozó emberek szerény csapata üdvözlí e lapok hasábjain
az új Magyarországot.

A háború zivatarának véstontó, lomha, komor felhőibe ragyo-
góan hasított bele a forradalom tisztító villáma.

Látunk.

Látjuk, hová juttatott bennünket a háború. De megcsap az
új kor éltető szele is. Ez ad erőt ahhoz a nagy munkához, a mely
most majd mindnyájunk legszentebb kötelessége.

Dolgoztunk eddig is, dolgozzunk ezután is — még többet.
Hiszen most már magunknak dolgozunk: a független, szabad,
békés Magyar Nemzetnek!

Halgazdasági problémák.

Írta: Répássy Miklós.

A hosszantartó, arányaiban eddig példátlan háború ugyancsak megváltoztatta azokat a viszonyokat, a melyekben addig éltünk; természetes tehát, hogy e változások felett nem térhetünk napirendre, mert hiszen úrrá lettek felettünk s így számolnunk kell velük, hozzájuk kell alkalmazni tevékenységünket, munkánkat; ezt parancsolja az észszerűség, ha családásoknak nem akarjuk kitenni magunkat.

Különösen fontos, hogy mindezt szem előtt tartsuk a gazdasági élet terén, a hol a természet törvényeiben gyökeredző tárgyilagossággal oszódik a siker vagy sikertelenség, mindenkinek aszerint, hogy helyesen ítélte-e meg az adott viszonyokat s tevékenységét azokhoz alkalmazta-e.

A háború pusztító, romboló hatásának következtében a „*többtermelés*“ jelszava uralkodik mindenfelé. Nagy tévedés volna azonban, ha valaki a többtermelésre most is ugyanazon eszközökkel törekednék, mint a békében. Ez a jelszó ugyanis mindig csak a „jelen idő“ szerint értékelhető helyesen, mindig csak egy bizonyos éppen akkor, a mikor elhangzott, uralkodó állapottal hozható kapcsolatba s csak az abban az állapotban való termelés fokozására vonatkozhat. Már pedig nagy különbség van a közt, hogy a békében hogyan s mennyit termelünk s hogyan, mennyit termelünk most a háború szülte állapotban. Ezek a megfontolások készítetnek arra, hogy a *halgazdaságok*-nál is rámutassunk a megváltozott viszonyokra s az azokhoz való szükséges alkalmazkodás mikéntjére.

A halgazdaságokat ama vizek jellege szerint, a melyek halászatáról szó van, három nagy csoportba osztjuk: a mesterségesen létesített lecsapolható tavakban űzött halgazdaságokra, az önmagukban zárt egységet

alkotó, de le nem csapolható álló vizek, végül a folyó vizek halgazdaságaira.

Az első s a két utóbbi csoport között igen jellemző különbség az, hogy a mesterséges viszonyok között létesített tógazdaságoknál a tavak halhús termését a gazda mindig *teljes egészében birtokba veheti*. Ha tehát az ilyen tógazdaságoknál többtermelésről beszélünk, akkor azon mindig a *tavakban nevelhető halmennyiség növelését értjük*. A természetes vizeknél nem ily tiszta a dolog, mert azoknál, nem lévén lecsapolhatók, a gazda *nem tudja a bennök termő halat abszolút biztonságga birtokába keríteni*. Ezeknél a vizekről a többtermelésről beszélvén, a halállomány növelese magában nem elég, hanem nagyon fontos az is, hogy ezt a halállományt *ki is tudjuk fogni* a vízből.

A háborús állapotnak közvetlen következménye a gazdasági élet minden téren a termelés csökkenése volt, mert csökkentek a termelésre szolgáló eszközök; lefoglalta és részben meg is semmisítette azokat a háború.

A mesterséges tógazdaságokra ezek között a viszonyok között igen egyszerűen megállapítható a helyzet képe. Azoknál a termelt halak oly módon való birtokba vétele, hogy emberi élelmezésre fel legyenek használhatók, az üzemi munkának aránylag mennyiségileg is oly csekélyebb, rövid ideig is tartó része, a mely, ha aránytalan nagyobb költséget igényelt is, de még a háborús nehéz viszonyok között sem lehetett akadály a munkaerőnek az a hiánya, a mely a tavak egész éven át szükséges gondozását nem tette a kellő mértékben lehetővé, a minek következtében azok természetes halhústermőképessége csökkent; de különösen nagy volt a csökkenés a miatt, hogy mesterséges haltakarományhoz nem juthattak a tógazdák. A helyzethez kénytelen-kelletlen úgy alkalmazkodtak, hogy tavaikat azok tényleges termőképessége szerint népesítették.

Régi halászalakok.

— A „Halászat“ számára írta: SMJ. —

III. Gyuri bácsi.

Az 1865. évben késő ősszel oly tartós nagy szél volt a Tiszán, hogy a tutajosok kénytelenek voltak ott kikötni, a hol a szél őket utólérte. Szerencsések voltak azok, kik a partmenti községek közelében kötöttek ki; de jaj volt azoknak, kik a falvaktól távolos helyeken ünnepelték a szelet.

A legszerencsésebb tutajok egyike Tiszavezsenyen, épp a halászbárka után kötött ki, egészen a falu alatt; ott is maradt egész télen át, mert a nagy szél után a Tisza zajlani kezdett. Ezen a tutajon volt a tót Gyuri; czimborái, mikor látták, hogy zajlik a Tisza, kötélüket karikákba szedték és fejszére akasztva, indultak hátukon a teherrel hazafelé, Felső-Magyarországba. Gyurit azonban ott hagyták tutajörzőnek egész télire. Ez nem volt éppen irigyléreméltó hivatal: télen egyedül egy tutajcsapaton lenni, deszkákból összetakolt kis helyiségben ülni, napi 30 krajczár bérért. Igaz, hogy nem is volt más dolga, mint ott ülni s vigyázni a tutajokon felhalmozott deszkákra és léczekre, meg aztán, ha áradt a víz, a tutajokat közelebb kötötte a part felé.

Hogy éppen a Gyuri maradt vissza, annak megvolt a magyarázata; csak ő volt a tutajosok között magányos ember, de meg elég butának is tartották ahhoz, hogy észre ne vegye, mennyire unalmas dolgot vállal magára.

Csak hogy Gyuri nem unatkozott; odaszegődött a halászokhoz. Egész télen át végezte a halászházban a mindenes dolgokat, sőt kezdte már a hálójavítást is megtanulni. Édes atyám lent járt akkor Vezenyeny s látva hasznos működését, három forint hetibért

adott neki; Gyurinak hát igen tekintélyes összeggel megszaporodott a jövedelme. Mikor aztán közeledett a tavasz, előre kijelentette, hogy nem megy el a tutajjal, hanem felcsap halásznak. Csakugyan, mikor a Tisza jege kiengedett és czimborái ismét megjöttek a kötéllel és fejszével a hátukon, hogy tovább induljanak, Gyuri kijelentette nekik, ő nem megy, mert ő már halász lett.

A halászat megkezdődött és Gyuri hűségesen dolgozott. Soha sem sokalta a dolgot; bírta a napi fáradságát, mint senki nála; a fő az volt, hogy minden reggel meg legyen a pálinkája egész napra. A halászlegények dolgozása miatt szerették. De a magyar nyelvvel hadilábon állott; a pálinkát „pándlikának“ mondotta, az apacsúrt „pecsúr“-nak, a háló „álló“ volt nála stb.

Multak aztán az évek egymásután; a hetvenes évek derekán bizony Gyuriból is Gyuri bácsi lett, akkor már 58 éves volt. Édes atyám könnyíteni vélt rajta, elvette a halásztól és a halászház körül mindenesnek rendelte; ezzel a tisztséggel négy forint hetibért, egy pár új csizma, egy szűrkanó, két darab ing, két darab gatya járt. Gyuri bácsinak tetszett a bér, de a mindenes állással nem volt kibékülve, degradálásnak tekintette, napról-napra szomorúbb lett; csak olykor vidult fel, ha egyik vagy másik halászbándában kellett helyettesíteni valamelyik kibetegedett halászt s így ő is elmehegett halászni. Ilyenkor aztán mindig elpanaszolta, hogy ő még tud halászni, épp úgy, mint azelőtt, nem tudja miért töreti vele a ténsúr a sót és miért nem engedi a ladikra.

Elkeseredésében aztán lassan megszokta a „pándlika“ ivást, úgyanyaira, hogy néha napján kétszer is le kellett fekietni; szóval kezdett zülleni, annyira, hogy „hivatalvesztés“ lett a vége; a „hivalt“ nem nagyon bánta, de annál jobban a hetibért. Magabaszállt

A többtermelés itt tehát a mostani viszonyok között is legfőképp csak azon fordul meg, hogy *rendbe tudják-e hozni tavaikat s kaphatnak-e mesterséges haltakarmányt?*

Sokkal bonyolódottabb az állapot a természetes vizek halászatánál.

Vegyük csak előbb, mert bizonyos tekintetben áttekinthetőbb viszonyúak, a természetes állóvizeket szemügyre.

Hogy az ilyen víz okszerű halgazdasági üzemét megállapíthassuk, gondoljuk el azt abban az ősi állapotában, mikor még ember nem nyúlt hozzá. A víznek abban az időben is megvolt a maga szerves élete, a melynek végső fokát a *hal* képviselte. Ennek az életnek — nincs semmi ok az ellenkező feltevésre — a természeti erők bizonyos egyensúlyos folyását hozták létre. Mint mindenhol a meg nem zavart természet ölében, abban a vízben is születtek, éltek, elenyésztek s újra születtek, éltek s elenyésztek az élő szervezetek, az anyagcsere körforgásának hordozói.

A tó életének ezt a természetes egyensúlyát egyszerre csak aztán megzavarta az ember akkor, a mikor elkezdett a vízben halászni.

Ennek a megzavarásnak a hatása igen különböző lehetett.

Az ugyanis egyáltalán nem bizonyos, hogy a tó az addig érintetlen természetes állapotában, a halfejlődésre a lehető legkedvezőbb volt. Sőt inkább valószínű az a feltevés, hogy nem, egyszerűen azért, mert benne *vénültek* agyonra a halak; ez pedig minden állattenyésztési szabály ellen való dolog! A vén állat rosszul értékesíti a táplálékot, azt már nem érdemes etetni. Ha tehát az ember mindig csak az elvéhédő *nagy* halat fogta ki, a vízben végbemenő életfolyást mindenesetre oly irányban módosította, hogy a víz, mint halasvíz, jobbá lett, *több halat termelt*; a többtermelés mintegy automatikusan állott elő.

Ha aztán az ember, megfigyelve a viszonyokat, rájött arra, hogy a halat rajta kívül más is pusztítja: állatok, madarak, — bizonyára igyekezett ezeket az ellenségeket a halasvíztől távol tartani. Ezzel is több jutott neki. Végül ahhoz sem kellett sok, hogy az ember észrevegye a halak szaporodásának a módját s beléssa azt, hogy szaporításközben — ívás idején — nem szabad kifogni azokat, mert különben jövő nemzedékre nem számíthat.

Az ilyen, egészen kezdetleges halászatnál nagyon is elképzelhető tehát, hogy az ember állandó zsákmányolása mellett is még mindig bizonyos egyensúlyi állapot, bár az eredeti ősi egyensúlyi állapottól különböző, állott fenn továbbra is, a mely abban nyilvánult, hogy *egy bizonyos erővel folytatott halászat eredménye mindig egy bizonyos mennyiségű hal volt.*

A kezdetleges halászat okszerű halgazdasággá akkor válik, ha az ember céltudatosan arra törekszik, hogy a a halászat mentől *nagyobb, állandó zsákmányhoz* juttassa.

Ehhez elsősorban az kell, hogy *megfelelő erővel* folytathassa a halászatot. Önként érthető ugyanis, hogy csak az a hal bír nézve értékkel, a mit a vízből kifog. Mindenekelőtt azon kell tehát igyekeznie, hogy *mind azt a halat, a mit víz a maga természetes mivoltában évről-évre megterem, lehetőleg ki is vegye a vízből.* Hogy a halászat mikor folyik olyan erővel, a mely mellett *ez a legkedvezőbb állapot* beáll, azt már nem lehet csak úgy kitalálással megállapítani. Ahhoz már a gazdasági üzemek egyik modern eszközét, *a rendszeres könyvelést* kell elővenni. Csak pontos fogási statisztika segítségével tudjuk magunkat kellően tájékoztatni arról, hogy az általunk a halak kifogására alkalmazott erő a legkedvezőbb egyensúlyban van-e a halat termő természeti erőkkel. Természetes, hogy ezek a szóbanforgó erők sem egyik, sem másik részről nem pillanatnyilag, nem is valami rövid időközökben hatók, — nem is

hát; a halászgazdának megígérte, hogy nem lesz többé soha részeg, csak megmaradhasson a háznál s kapja meg a hetibérét. Így aztán ismét szent lett a béke. Persze a Gyuri bácsi ígéretét nem volt szabad szentírásnak venni, de hát mégis mérsékelte magát s a pálinkázást csak annyira gyakorolta, a mennyire azt az akkori körülmények között eltűrhetőnek tartották.

Hogy őszkor a Tisza-törés beveződött mindenfelé és a fogott harcsák a bárkában össze voltak gyűjtve, Gyuri bácsit rendeltük oda, hogy a bárkát lóval felvontassa Szolnokra. Ott aztán a bárkán maradt őrnék; erre igen alkalmas ember volt, akár a tutajőrzésre; a rábízott halból még főzni sem vett magának egyetlen egyet sem, hacsak el nem pusztult egy-egy darab. Nekem kellett minden héten Szolnokra leutaznom és lajtokban Budapestre szállítani a harcsákat, a míg a hal tartott a bárkában. Mikor már harmadszorra mentem le, észrevettem, hogy az öreg igen sok szemet hord össze magának a bárkán lévő kulipintyóba — a vasúttársaság szénraktárából! Figyelmeztettem, hogy baj lehet belőle; de más bajra nem is gondoltam, mint arra, hogy alaposan elverik majd a port rajta, ha kitudódik a széngyűjtés. Hát lett is baj, de a vasúttársaság nélkül. Mikor a negyedik szállítás végett leutaztam, a bárkát a vízszíniig leégve találtam; aznap éjszaka történt. Ezt már úgy mondták mások, mert az öreg Gyuri bácsi is ott veszett szegény a bárkában.

A halak azonban mind meg voltak. Tisztességesen el akartam temettetni az istenadtát, de a hatóság megelőzőit. Nem láthattam hát többé az öreg Gyuri bácsit, csak egy fakeresztet állítottam a sírjára azzal a felírással: „Itt nyugszik Tót György“. Igazi nevét sohase tudtuk.

IV. A mammutcsontos halász.

A hetvenes évek vége felé Szolnokon meglátogattam Kludik János halászmestert. A hogy beléptem az udvarára, láttam, hogy éppen akkor bajlódnak egy nagy mammutfoggal, a mit egy zagyvai halász hozott oda; de nemcsak ez az óriási zápfog volt ott az udvarban a tornác mellett, hanem még több nagy csont is.

Már évekkel azelőtt a mi halászaink is fogtak a Tiszában mammutcsontokat; mi azokat a nemzeti múzeumnak ajándékoztuk, évekig minden csonton rajta is volt a nevünk, mint adományozóké. Ismertem a múzeum akkori präparátorát, a ki megkért, hogy ha ismét akad ilyen csont, csak szállítsam be tovább is; de bizony nem igen akadt. Most aztán eszembe jutott a dolog és kértem, hogy küldjék el a múzeum részére a mammutmaradványokat. Kludik hajlandó is lett volna, de a zagyvai halász lebeszélte, mert „ha kell a múzeumnak, hát az meg is fogja fizetni; ingyen nem kapja meg!“

A múzeum azonban fizetni nem volt hajlandó és így a csontok a szolnoki halászmester udvarában maradtak.

Még aztán is találkoztam azzal a zagyvai halászzsal. Elmondta, hogy neki még igen sok olyan csontja van, de hát csak pénzért adja oda.

Azután már meg is feledkeztem a mammutcsontokról, mikor egyszer meglátogattam a múzeum präparátora s kért nem utaznék-e vele Szolnokra? A mammutcsontokat meg akarja tekinteni. Másnap el is mentünk, de a szakértői vizsgálat eredménye az volt, hogy nem sokat érnek, mert nem egy állatból valók. Ha egy állatból valók volnának s ha annak csak hiányosan is össze lehetne állítani a csontvázát, akkor 20,000 forint sem volna sok érte! Hát ez a fejemben maradt és most aztán magam jártam a zagyvai halász

egyszerűek, egyneműek, hanem nagyon is sokfélék, épp azért hatásuk ingadozó, változó, a megítélésüknél tehát csak hosszabb időszakokra terjedő átlagok vehetők helyesen figyelembe. Hiszen csak arra kell gondolnunk, hogy a halászó ember egyszer kisebb, egyszer nagyobb erővel dolgozik, egyszer kedvező, máskor rossz időben, szerszáma se mindig egyforma s i. t.; a halat termő természeti tényezők is nagyon különbözők lehetnek egyik évről a másikra, csupán csak ezért is lehet az egyik esztendő halbó, a másik halszegény s i. t. A fentebb jelzett legkedvezőbb egyensúlyú állapot beálltát tehát csak hosszabb időszakok adatai alapján ítélni lehet meg helyesen. Az időszak hosszúságát mindenesetre olyan nagynak kell megválasztanunk, hogy abban a hal teljes kifejlődésére általában meg legyen a mód. Ha a nálunk honos halfajtákra tekintettel hatéves ciklusokat veszünk figyelembe, mindenesetre elég jól számítunk, mert valamennyi halunk rövidebb idő alatt is eléri teljes érettségét. Ha már most azt találjuk, hogy egymásután következő ilyen hosszú időszakokban, átlagosan ugyanazon erő alkalmazása mellett, a fogások átlaga nem nagyon tér el egymástól, bár az egyes évek zsákmánya néha nagyon is különböző, meg lehetünk nyugodva, hogy erő kifejtésünk a víz haltermőképességéhez mért. Hangsúlyoztuk, hogy e mellett az egyes évek zsákmánya néha nagyon is különböző; ha ugyanis ez az évi zsákmány közel állandó lenne, abból csak arra kellene következtetnünk, hogy oly csekély erővel dolgozunk, a melylyel az aránylag bőségesen rendelkezésre álló halállományból egy bizonyos állandó mennyiséget mindig ki tudunk fogni, még a leghalszűkebb esztendőkből is, azonban nem tudjuk kihasználni megfelelő bő fogásokkal a halbó esztendők kedvező idejét. Ez esetben természetesen arra kell igyekeznünk, hogy a halfogásra használt erőnket fokozzuk.

Viszont beállhat az az eset is, hogy egyik időszak

zsákmánya az előzőhöz képest határozott csökkenést mutat, a melyet, ha eleinte nem is, de később az egyes évek fogásainak csökkenése kísér, ez esetben tisztában lehetünk azzal, hogy túlhajtottuk a halászatot, a halfogásra használt erőnket tehát csökkentenünk kell, ha csak ki nem akarjuk zsarolni a vizet, csökkenteni kell pedig addig, míg a fogások átlagának fent említett egyenlőségét hosszabb időszakban biztosítjuk.

Ez az egyensúlyi állapot már most nemcsak azt jelenti, hogy okszerűen dolgozunk, hanem azt is, hogy urai vagyunk a helyzetnek, vagyis, hogy elérkeztünk üzemünkben odáig, a mikor annak belterjesebbé tételéhez kezdhetünk s így termelésünket fokozhatjuk.

Mind ennek első s alapfeltétele, a mint az az előadottakból megérthető, az, hogy *kellő erővel rendelkezünk a vízben termő halak zsákmányul ejtésére*. Akkor lehet csak arra gondolnunk, hogy ezt a zsákmányt mennyiségileg növeljük s ha szükséges, minőségileg is javítsuk. Ha csupán csak minőségi javításról van szó, az is csak úgy érhető el, ha a halállomány kevésbé értékes részét kifogjuk, kiirtjuk s így jobb fejlődést biztosítunk a vízben lévő nemesebb fajoknak, vagy helyet csinálunk az abba mesterséges népesítés útján beviendőknak. A silányabb hal kipusztítása mindenestre legalább isoly erőt igényel, mint a minővel az évi haltermést ki tudom fogni. Ha a mesterséges népesítéssel még a halállomány növelése is vele jár, egyszerűen azért, mert a nemesebb, jobb minőségű hal a tó természetes halállományát jobban értékesíti, mint a silány, vad hal, akkor a halfogásra szolgáló erőt a rendszer feltétlenül nagyobbra kell fokoznunk, mert különben kárba vesztett az igyekezetünk, ha a rendes természetes zsákmányon felül nem tudjuk az ily módon elért hal-többletet hatalmukba keríteni.

Sajnos, természetes halasvizeink legnagyobb részén csak egészen új keletűek azok a nagyobb területek

után. Egyik szolnoki halászkocsmában megtaláltam; azt is megtudtam, hogy a Zagyvában fogja a csontokat mind egy helyen. Ezt közöltem a múzeummal; ott nagyon megörültek, hogy így majd talán lehet valamit csinálni, bűvással nézetik meg a helyet. A mammut-üzlet ügyében elkezdődtek hát az alkudozások komolyan. De a halász csak 1000 forintért volt hajlandó a kérdése helyre vezetni. Ez már gyanús volt. A múzeum abbahagyta a dolgot.

És a zagyvai halász sírjába vitte a nagy titkot.

V. Petrezselyem.

Tiszakürti fiú volt, a hetvenes évek végén, mikor megismertem, már 22 éves fiatal ember lehetett, Petrezselyemnek csúfolták; mindenki ezen a néven ismerte. Kaptá pedig onnan, mert széles nagy fejével s hórihorgas, hosszú, lefelé vékonyodó alakjával valósággal a petrezselyemgyöckerhez hasonlított. Bal kezének ujjai el voltak nyomorítva; azt is a halászatért kapta. Már gyermekkorában mindig a halászok körül settenkedett és így bizony sokszor megkészt, mikor az apja után vitte az ebédet; az apja ugyanis gulyás volt. Egyszer aztán a késedelme annyira felbőszítette, hogy alaposan elverte; a nem éppen szelíd szerkezetű pásztorbotja — afféle gulyás bunkósbot — valahogy a kezefejét is érte és bizony ott maradt a nyoma a három ujján. De a fiú csak azután sem hagyta el a kedves halászeit, mindig közöttük tartózkodott.

Mire aztán a fiú megnőtt, fel is csapott csónakos halásznak. A tiszainokai, tiszakürti és az ugi területeinken járt; maga készítette csónakját, kezéjét, horgait, a kis bokorszákját; szorgalmas,

igyekvő ember volt, szép eredménnyel is dolgozott, ha nyomorék is volt a keze. Egy héten sokszor háromszor is beszámolt; hozta a fogott halakat. Leginkább a harcsákra vadászott, horoggal, szigonnyal; ismerte a víz alatt lévő fatörzsös helyeket, a melyeket a hálós halászok kerültek, mert félték, hogy ott akadnak.

„Petrezselyem“ nem sokat törődött vele, ha kezéje ott is maivad, hiszen akkor az egész keze értéke legfeljebb 2 frt volt; de ha aztán sikerült a dolog, fogott 50—60 kg. harcsát is egyszerre. És ez többször sikerült is neki; egész nagy híre lett „Petrezselyem“ vakmerő fogásainak.

Nem is hagyta el a halászatot, közben ugyan megházasodott. Egy kis gazdaságot is szerzett, malacjai is voltak, borja is, de ő azért kint volt a Tiszán még akkor is, mikor már zajlott. Csak halászatot, a meddig csak lehetett.

Az apja akárhányszor bünbánólag emlegette, hogy hát még milyen halász volna a fia, ha ő meg nem rontja a kezét! Ha tudta volna, hogy ilyen ember válik belőle, bizony soha se bántotta volna. Mert most a fia tartotta az öreget s jó dolga volt mellette vén napjaira. De „Petrezselyem“ a szenvedélye vitte a sírba is; egy télen igen rossz időben ment a vízre, megfázott, tüdőgyulladást kapott és belehalt.

Még egy nappal a halála előtt is azt kérdezte az orvostól: ki-mehet-e egy hét múlva halászni? Az orvos biztatta. „No ha ki-megyek, akkor majd hozok egy szép harcsát a doktor úrnak!“ — ígérte szegény. Az orvosa már tudta, hogy abból a harcsából ő nem eszik.

1. Táblázat. A Balaton halászatára vonatkozó adatok 1900—1918-ig.

Időszak	Üzemi év	Kifogott hal		Kifogott ponty		Behelyezett pontyivadék	Jegyzet
		összesen	évi átlagban	évenként	évi átlagban		
		métermázsza		métermázsza		métermázsza	
	1900—1901.	13600·12		38·50'			1½ év
I.	1901—1902.	5399·38	} 7471·20	44·50	} 73·04	100·00	
	1902—1903.	7340·99		99·63			
	1903—1904.	9107·29		85·26			
	1904—1905.	9167·27		72·08			
	1905—1906.	6096·79		70·17			
	1906—1907.	7715·48		66·59			
II.	1907—1908.	7761·17	} 7555·38	68·59	} 109·83	67·33 33·00	
	1908—1909.	8057·77		136·49			
	1909—1910.	7626·64		175·07			
	1910—1911.	7618·71		79·56			
	1911—1912.	7021·72		84·84			
	1912—1913.	7246·28		114·46			
III.	1913—1914.	4482·93	} 3809·20	66·31	} 48·21 122·38	83·69 57·83	} Pontyfogás tilalma fel-függesztve.
	1914—1915.	4507·88		30·11			
	1915—1916.	5050·24		82·19			
	1916—1917.	3459·78		95·40			
	1917—1918.	3243·19		155·97			

egységes kezelésére kiterjedő modern üzemek, a melyeknél az okszerű üzem főlapjául szolgáló fogási adatgyűjtésre egyáltalán gondolni lehet. Reméljük, hogy a saját jól felfogott érdek e téren is meghozza a javulást. Van azonban mégis egy nevezetes halaszatunk, a mely az elmondottakra kitűnő példát szolgálhat: ez a *Balaton*.

A rendszeres, egységes üzem a Balatonon tudvalevőleg 1900. január 1-től kezdődött; ezidőtől kezdve a fogások pontosan elkönnyveltettek.

Ha az első üzemi évet, mely tulajdonképp 1900. jan. 1-től 1901. június 30-ig, tehát 1½ évig tartott, mint nem normálisat, figyelmen kívül hagyjuk s vizsgáljuk az egymás után következő hatévi ciklusokat (I. az I. táblázatot), azt találjuk, hogy az első két ciklus fogási eredményei közel egyezők. Az 1901—1907-ig terjedő időszakban kifogtak összesen 44,827·20 q-t, évenként átlag 7471·20 q-t; az 1907—1913. évi időszakban összesen 45,332·29 q-t, évenként átlag 7555·38 q-t. A második hatév átlaga tehát valamivel még felül is mulja, az előző hatév átlagát; mindenesetre jele ez annak, hogy a Balatonban ez időszakok alatt *túlhajtott halászat nem folyt, a Balaton halállománya nem csökkent*; a két ciklus közel egyenlő halzsákmánya pedig azt mutatja, hogy a *természetes halszaporulat s a halfogás mértéke között bizonyos egyensúlyi állapot állott fenn*.

Hogy csakugyan ilyen egyensúlyi állapotot uralkodott a két időszakban, igazolja az egyes évek fogási eredményeinek a megfelelő hullámzása. Az első ciklusban különösen nagyok a különbségek az átlaghoz képest, 2000 q-ig terjedők; de a második ciklusban is van 1000 q különbség egy-egy év zsákmánya között s az átlaghoz képest 500 q az ingadozás le s fel. Mindez annak a jeléről volt vehető, hogy a halászatához használt munkaerő olyan volt, a mely a zsákmányul kínálkozó, de egyéb tényezőktől is függő halterméssel meg tudott birkózni.

(Folyt. köv.)

Idomított kárókatonák.

A vadászatban az ember igen régi idők óta hasznát veszi a kutyának. Jól ismert a régi sólymászat is, de annál kevesebben tudják azt, hogy szelídített ragadozóállattal halászni is szoktak! A dolog pedig egyáltalán nem különösebb, mint pl. a vadászkutya alkalmazása, mert ez sem egyéb, mint az állat ragadozó ösztönének az ember céljaira való idomítása, szolgálatába való állítása.

A halászatra használt állat a kárókatona (*Phalacrocorax carbo*). Lúdnagyságú vizimadár, egyike a legveszedelmesebb halpusztítóknak. Éppen ezért használható.

I. Károly angol király udvara is üzte ezt a sajtóságos halászportot. Régi följegyzések vannak róla, hogy volt udvarában egy Isod nevű ember, a ki a „master of the cormorans” („kárókatonamester”) címet viselte s a kárókatonák idomításával foglalkozott, úgy, mint azt hajdan a sólymokkal is tették. I. Jakab angol és XIII. Lajos francia királynak is voltak idomított kárókatonái, melyekkel sporthalászatot üztek.

Kínában manapság is használják a kárókatonát, mint halászó eszközt, még pedig nem is sportszerűleg, hanem hivatásos halászok foglalkoznak nagyban ezzel a halfogási móddal. La Touche utazó írja ezeket Fucsauból: „Gyakran láttam embereket kárókatonákkal halászni. Keskeny tutajon tartózkodtak s a kárókatonákat felváltva küldték halászni, melyek a fogott zsákmánnyal visszatértek”. Siyan pedig a Jangcse-folyó környékén látta ezt: „Azokon a tiszta vízfolyásokon, melyek a deltát átszeldelek, sűrűn használják a kárókatonát halászatra. Rendszeresen 30—100 darabot számláló csapatokat tartanak, melyeket oda szállítanak, a hol éppen szükség van rájuk. Olykor több száz mértöldnyire terelik őket a víz mentén lefelé, hogy újabb alkalmas halászterületet keressenek”. Az idomított kárókatonák rendkívül okos állatok, a zsákmánnyal visszatérnek s hogy le ne nyelhessek, idomítóik nyakukra lém- vagy bőrgyűrűt

illesztenek. Ilyen madarak a kínai halászoknak természetesen nagyon értékesek, örökségképpen apáról-fiúra hagyományozzák őket. Halászatukban viselkedésüknek megfelelően megdicsérik és hallal jutalmazzák, vagy pedig megbüntetik őket, akár a jó vagy rossz vadászkutyákat. Arra is van adat, hogy a kárókatona egészen háziállattá lettek: A. David misszionárius szerint kárókatonafásokat tyúkokkal költetnek ki és azután fölnevelik azokat céljaikra. Egypár jól idomított madár 12,000 kesz-be (= 30 márká) is kerül Kínában, a mi az ottani viszonyok szerint nagy összeg. Japánban szintén utánozzák ezt a rendkívül különös halászati módot. (Weltwirtschaftl. Archiv.)

Megjegyezzük azonban, hogy a Kínában és Japánban élő kárókatona (Phalacrocorax sinensis) nem azonos az európai fajjal, de nagyon közel áll hozzá, alig különbözik tőle. Egyébként láttuk, hogy régente az európai faj példányait is sikerrel használták.

Nálunk, sajnos, a maguk számlájára halásznak a kárókatona, a mint azt legutóbb az apatini halászok is sokat panaszták.

Arra gondolni, hogy a mi nagy halüzemeinkben hasznukat lehetne szintén venni, aligha lehet. Kissé sokat kellene belőlük „megszelídíteni”. *Dr. U. E.*

Magyar édesvízi halhatározó.

Írta: *Unger Emil dr.*

(Folytatás.)

3. Fontosabb magyar irodalmi halnevek. (Részben halászok előtt is ismertek).*)

Agassiz-csabak (Herman O.) — Telestes agassizi. Állás küsz (Herman O.) — Alburnus mento. Alóza l. Dunai kis- és nagyhering. — Hering. Amerikai naphal (Leginkább csak tógazdaságokban) — Eupomotis eureus. Amerikai pataki szaibling — Salmo fontinalis Amerikai pisztrángsüger (Leginkább csak tógazdaságokban) — Mikropterus salmoides. Amerikai szivárványos pisztráng — Trutta iridea. Amerikai törpeharcsa (Leginkább csak tógazdaságokban ismerik) — Amiurus nebulosus. **Baing** — l. Kurta baing. Balin — l. Ezüstös balin. Buczó — l. Magyar buczó és Német buczó. **Csabak** — l. Agassiz-csabak és Sokpénzü csabak. **Dunai galóca** (Herman O. A magyar Dunában nem, csak mellékvizeiben fogják) — Salmo bucho. Dunai kishering (dr. Vutskits) — Alosa nordmanni. Dunai nagyhering (dr. Vutskits) — Alosa pontica. Durbincs (tévesen!) — Gasterosteus aculeatus. Durda (Tévesen az irodalomban) l. Durbincs — Abramis. **Évakeszeg** (Herman O.) — Abramis vimba. **Ezüstös balin** (Herman O. A halászok e néven nem igen ismerik) — Blicca björkna. **Fajtók** (Herman O.) — Acipenser schypa, mely nem tisztavérű faj, hanem az A. güldensüdti és A. glaber korcsa. Fattyúhering (irodalmi név) l. Dunai kishering. — Alosa vulgaris, mely faj azonban nem él vizeinkben. Fehérhúsú csuka (irodalmi) — valószínűleg Luciopeca sandra. Fejesdomolykó (Herman O.) — Squalius cephalus. Felpillantó kulló (Herman O.) — Gobio uranoscopus. Firis (Grossingernél) — Phoxinus laevis. Fogassüllő (Herman O.) — Luciopeca sandra. Fűrge cselle (Herman O.) — Phoxinus laevis. **Gyöngyhal** (Grossinger, könyvnév) — Blicca björkna. **Horvát cselle** (dr. Vutskits) — Phoxinus croaticus. Hukó (Mitterpacher művében) — Salmo bucho. **Karcsú pontyc** (Szirmay András Ign. 1840-ben megjelent érteke ésében) — Phoxinus laevis. Kecsegetök (Herman O.) — Acipenser ruthenus. Konczhal (Galgóczy szakácskönyve 1622-ben) — Scardinius erythrophthalmus. Könyhal (valószínűleg tollhiba egy 17. századbéli írott szakácskönyvben) — l. Kövi-hal. Kurta baing (Herman O.) — Leucospilus delineatus. Kutyahal (Grossinger művében 1794.) — Lota vulgaris. **Lápi pócz** (Herman Ottó) — Umbra krameri. Laposkeszeg (Herman O.) — Abramis ballerus. Leánykonczér (Herman O.) — Leuciscus virgo. Leső harcsa (Herman O.) Silurus glanis. Losszos pisztráng (Petényi Kálmán, l. Lazac) — Trutta salar. Losszos (Szirmay A.) — l. Lazac. **Magyar buczó** (Herman O.) — Aspro Zingel. Marina (Grossinger művében 1794. valószínűleg íráshiba) — Barbus fluviatilis. Merenne (Marsigli és Bloch műveiben, valószínűleg hibás leírás) — l. Márna.

*) Azokat a „csinált” halneveket, melyek a magyar nyelv szellemével ellentétesek (pl. érdesz), melyeket soha sehol sem ismertek a halászok s irodalomtörténeti becsük sincsen, kihagytuk ebből a gyűjteményből.

Nagyagyú hal (Grossinger művében) — Lota vulgaris. Nagyfejű hal (Grossinger művében) — Squalius cephalus. Német buczó (Herman O.) — Aspro streber. **Orhal** (nagy példányok; Grossinger művében) — Acipenser huso. **Peleh-hal** (Grossinger művében, hibás leírás) — l. Pehelyhal. Pessegi (Bloch művében, hibás leírás folytán) — l. Keszeg. Pészmez (Petényinél; szűkebb értelemben az Alburnus fajokon, l. „küsz” is) — l. Keszeg. Petényi (Heckel) — Chondrostoma nasus. Petényi márna (Herman O.) — Barbus petényi. Pikó — l. Tüskés pikó. Pirosszemű ke e (Herman O.) — Scardinius erythrophthalmus. Planer ingola (Herman O.) — Petromyzon p'neri. Platyika (Grossingernél) — l. Platyicza. **Ragadozó ón** (Herman O.) — Aspius rapax. Ragadozó ponty (Szirmay András) — Aspius rapax. Réti csfk (Petényi és Herman O.) — Misgurnus fossilis. Ribahal (csak régebbi szerzőknél, *könyvnév*) — Umbra krameri. Rózsás márna, Rózsamárna (Herman O.) — Barbus fluviatilis. **Sebepisztráng** (Herman O.) — Trutta fario. Selymes durbincs (Herman O.) — Acerina schraetzer. Semlyéng (Fáy-éle szakácskönyv. XVII. század.) — l. Semling. Sfkos angolna (1729.) — Anguilla fluviatilis. Sokpénzü csabak (dr. Vutskits) — Telestes polylepis. Söregtök — Acipenser stellatus. Széles kárász (Herman O.) — Carassius vulgaris. Széles keszeg (Grossinger művében) — Abramis brama. Széles keszeg (Földi J. nyomán Petényi) — Blicca björkna. Széles, lapos keszeg (Ujfalvi Szikszai-szótára, XVI. század) — Abramis brama. Szálló (Grossindernél) — l. Süllő. Színv za (Grossinger művében) — l. Színtok és Viza. Szívóka (Mitterpacher 1799.) — Petromyzon fluviatilis. Szűkehal, Szűkhal (Grossinger, Petényi) — l. Hal-szűke. Sugár kardos (Herman O.) — Pelecus cultratus. Sújtásos küsz (Herman O.) — Alburnus bipunctatus. Szélhajtó küsz (Herman Ottó) — Alburnus lucidus. Szivárványos ökle (Herman O.) — Rhodeus amarus. **Téjhal** (Grossinger művében) — Alburnus lucidus. Tót kecsge (Grossinger művében) — l. Márna. Tőponty (Herman O.) — Gyprinus carpio. Tőpotyka (B. Szabó Dávid 1779.) — l. Tőponty. Törpetök (fiatal példányok. Szirmay András) — Acipenser güldensüdti. Tarka géb (Herman O.) — Gobius marmoratus. Tarka meny (Herman O.) — Lota vulgaris. Tergély, tergélye, tergélye (Könyvnevek) — l. Aspro, Cobitis?. Tüskés pikó (Herman O.; népies magyar neve nincs, mert magyar földön nem találták még) — Gasterosteus aculeatus. **Vágótok** (Petényi és Herman O.) — Acipenser güldensüdti. Vágócsík (Herman O.) — Cobitis taenia. Vak ingola (Herman O.) — Petromyzon fluviatilis. Vándor aloza (Herman O. Hazánkban e faj nem él.) — Alosa vulgaris. Veresszárnyú jász (Grossinger művében) — Leuciscus rutilus. Vésettajkt paducz (Herman O.) — Chondrostoma nasus. Véres keszeg (Kitaibel, Petényi) — Abramis brama (?). Véres keszeg (Herman O. szerint) — Scardinius erythrophthalmus (?). **Zertakeszeg** (Szirmay A. művében) — Abramis vimba.

4. Magyarországi német halnevek.

Aal (Petényi: Poprád folyó, Unger: Apatin) — Anguilla vulgaris. Asche (Petényi: Poprád folyó) — Thymallus vulgaris. **Bandár** (Apatin; ez is magyaros-német név!) — lásd Bulesch. Barkofel (Apatin; a helyes írás-al: Burghoferl) — Rhodeus amarus. Barm (Apatin) — Barbus fluviatilis. Bastat, Bastard — rendszerint a Leuciscus rutilus és Abramis brama kereszteződéséből származó korcs. (Apatin; biztosan felismerik korcs jellegét!). Blaunase (Apatin, Nagymaros) — Abramis vimba. Bodorka (Apatin; érdekes, hogy ezt a magyar nevet használja következetesen valamennyi német halász és sohasem tévesztik össze ezt a halat a Scardinius erythrophthalmusszal!) — Leuciscus rutilus. Brachsen (Apatin; soha sem tévesztik össze a Blicca björkna-val!) — Abramis brama. Bratfisch (Unger; Apatin, Duna) — Idus melanotus. Bratfisch (Petényi; Poprád folyó) — Squalius cephalus. Bulesch (Apatin; tulajdonképpen a magyar bules) — Perca fluviatilis. **Dick** (a kecsge és viza kivételével) — Acipenser fajok. Donauforelle — lásd Scherg. **Eulraupe** (Petényi; Poprád folyó) — Lota vulgaris. **Forelle** (Petényi; Poprád folyó; fajtái: Erlforelle, Stockforelle, Fehre) — Trutta fario. Forellenbarsch (Apatin; csak szlavóniai tógazdaságokból ismeri némely halász) — Mikropterus salmoides. Forelle (Apatin) — Trutto fario. Förren (Bielz szerint, szász elnevezés) — Trutta fario. **Gareisel** (Apatin) — Carassius vulgaris. Gaukler (Apatin) — Alburnus lucidus. Gescheckte Gareisel (Apatin) — Eupomotis aureus. Giffen (Bielz, szász) — Gobio fluviatilis. Glattdick (Apatin) — Acipenser glaber. Gründeln (Petényi, Poprád folyó) — Nemachilus barbatulus. **Hächt** (Bielz, szász) — Esox lucius. Hausen (Apatin) — Acipenser huso. Hecht (Apatin) — Esox lucius. Hausen (Bielz, szász) — Acipenser huso. **Kalawatsch** (tótos, szepességi) — lásd Keiling. Karpfen (Apatin) — Cyprinus carpio. Kärpen (Bielz, szász) — Gyprinus carpio. Keiling (Petényi, Poprád folyó) — Cottus gobio. Korcs (Bielz, szász) — Carassius vulgaris. Kreschling (Petényi, Poprád folyó) — Gobio fluviatilis. **Lachs** (Petényi, Poprád folyó, fajtái: Forell-Lachs, Klamm-Lachs) — Trutta salar. **Mausfänger** (Apatin) — Squalius cephalus. **Oalket** (Bielz, szász) — Lota vulgaris. Oolfäsch (Bielz, szász) — Anguilla vulgaris. **Padutz** (Apatin; a Nase nevet a halá-

szok nem ismerték) — Chondrostoma nasus. Pajerchen (Petényi, Poprád folyó) — Phoxinus laevis. Parm (Petényi, Poprád folyó) — Barbus fluviatilis. Persch (Bielz, szász) — Perca fluviatilis. Pfaffenlaus (Apatin) — Acerina cernua. **Reppfäscht** (Bielz, szász) — Aspro streber. Rotfeder (Apatin); soha sem tévesztik össze a Leuciscus rutilus-szal! — Scardinius erythrophthalmus. Rotzer — lásd Keiling. Ruddl (Apatin) — Lota vulgaris. **Schaiden** (Apatin) — Silurus glanis. Schäck (Bielz, szász) — Misgurnus fossilis. Scheiberl (Apatin); soha sem tévesztik össze az abramis brama-val! — Blicca björkna. Scherg (Apatin); nagyon ritkának mondják — Acipenser s. ellatus. Schied (Apatin) — Asp. rapax. Schill — Lucioperca sandra. Schlammbeisser (Apatin) — Misgurnus fossilis. Schleie (Apatin) — Tinca vulgaris. Schloaen (Bielz, szász) — Tinca vulgaris. Schneider (Apatin); Budapest környékén az Alburnus lucidus-t nevezik így) — Pelecus cultratus. Schratz (Apatin) — Acerina schraetzer. Schwinge (Petényi, Poprád folyó) — Chondrostoma nasus. Semleng (Bielz, szász) — Barbus petényi. Silberling (Petényi, Poprád folyó) — Alburnus faj (melyik?). Sonnenfisch, Sonnengareisel (Apatin) — Eupomotis aureus. Spitzer, Spitzkopf (Apatin) — Abram. ballerus. Stacheldeck (Apatin) — Acipenser güldenstädti. Steinbeiss (Petényi, Poprád folyó) — Petromyzon fluviatilis. Steinbeisser (Apatin) — Cobitis taenia. Steinschill (Apatin) — Lucioperca volgensis. Stier (Bielz, szász, valószínűleg az Acipenser ruthenus-t jelenti) — Acipenser sturis (?). Stierl (Apatin) — Acipenser ruthenus. Steinbeisser (Bielz, szász) — Cobitis taenia. Streber (Apatin, Nagymaros) — Aspro streber. **Waller** (Bielz, szász) — Silurus glanis. Weissfäscht (Bielz, szász) — Alburnus fajok. Weissfisch (Petényi, Poprád folyó) — Leuciscus rutilus (?). Weissling (Petényi, Poprád folyó); valószínűleg Weissfisch vagy Weissling mindenféle ezüstfehér színű hal) — Leuciscus rutilus (?). Wels (Apatin); ezt a nevet ritkán használják) — lásd Schaiden. **Ziege** (Apatin) — Pelecus cultratus. Zingl (Apatin) — Aspro Zingel. Zobel (Apatin) — Abramis sapa. Zwergwels (Apatin); szlavóniai tógazdaságokból ismerik egyes halászok) — Annurus nebulosus.

(Folyt. köv.)

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

A halászcsizmák, értesülésünk szerint, f. évi december hó 1-re elkészülnek. *Egy pár csizma ára 241 K* (kettőszáznegyvenegy korona). Az érdekeltek (i. a „Halászat” mult számában közölt kimutatást) **Zimmer Ferencz** választmányi tag úr útján vehetik majd át azokat (Budapest, IX., Központi vásárcsarnok).

A Dunaszekcső-drávatoroki halászati társulat évi rendes közgyűlést október 25-én Mohácsra tartotta meg **Höcker Agoston** fngi urad. főfelügyelő elnöke alatt. Az időközben érkezett miniszteri rendeletek felolvasása és tudomásul vétele után a mohácsi határbeli érdekeltiségi csoportok beadványát tárgyalták, mely szerint Mohács nagyközség, a mohácsi volt urbéresek, a mohácsi erdőbirtokosok és a Margittaszegeti ármentesítő társulat megegyeztek a pécsi püspöki uradalommal halászati jogosultságuk aránya tekintetében s ezt az összes érdekeltek kölcsönös nyilatkozata formájában közölték a halászati társulattal. Az igazgatói üzemévi jelentés szerint a kedvezőtlen vízjárás miatt a halállomány fejlődése nem kielégítő; az összesen 164,400 kg-nyi zsákmány sokkal kisebb az előző éveknél és fajták szerint az alábbi arányban oszlik meg: 1400 kg. kecsge, 45,000 kg. süllő, 13,000 kg. harcsa, 200,000 kg. ponty, 80,000 kg. vegyes, 160,000 kg. csuka és 25,000 kg. fehérrhal. Feltűnő elenség, hogy a csukaállomány rendkívüli módon megcsökkent. A társulat 41,737 kat. holdnyi vízterületén 320 halászcsalád dolgozik 400 drb huzóhálóval és egyéb felszerelésekkel (varsa, lapotató, tapogató, horgok). Az évi bérjövedelem 153,815 K. A mult évi zárószámadásokat 158,123-21 K bevételi és 155,261-50 K kiadási összeggel, illetve 2951-71 K pénztári maradvánnyal rendben találták és az igazgatónak a felmentést megadták. A jövő évi költségvetést 157,615 K kiadással irányozták elő, amiből közel 1500 K-t halórök jutalmazására szántak, fedezetül pedig az évi bérösszegeken felül kat. holdankint 4 fillér tagsági járulékot vetettek ki. Az orvhalászat nagyon elterjedt, a hatóság ugyan marasztaló ítéleteket hoz, de igen enyhe büntetéseket szab ki. Miután a mult évi süllőikra adomány a vasuti forgalmi nehézségek miatt romlott állapotban érkezett, a jövő tavaszra a társulat kísérőt küld a süllőikráért.

(—gh.)

VEGYESEK.

Tógazdaságainkat a forradalmat követő zavarok között nem igen érte baj; eddig legalább sehonnán sem kaptunk valami ilyen hírt. Somogy megyében, a hol a legtöbb tógazdaságunk van, teljes a nyugalom. Bihar megyében (Ugrán és Tiszaradványban) is nyugodtan folyt a lehalászás.

A legnagyobb baj az, különösen a főváros hallal való ellátása szempontjából, hogy élő halat, de egyáltalán halat szállítani most oly kockázattal jár, a melyet a kereskedők aligha hajlandók vállalni. Várni kell tehát, míg kissé nyugodtabbak lesznek az állapotok.

A szlavóniai tógazdaságokban, a honnét szintén sok hal került Budapestre, már sok pusztítás történt. Így a gróf Pejacevich-féle nasiczai tógazdaság minden zsilipét összerombolták, a vizet a tavakból, teletetőkötől leeresztették. A Haltenyésztő r.-t. uhyaniki telepén az épületeket tették tönkre. Daruvárott nem érte baj a tógazdaságot. Remélhetőleg sikerül ott is majd erőt venni a zagrebbi kormány-nak a garázdálkodókon.

A Velencei tavon a halak árát a hatóság f. évi október hó végével a következőképp állapította meg kilogrammonként:

Ponty 1 kg. on felül	10 K
" 1 " alul	10 "
Csuka 1 " felül	10 "
" 1 " alul	10 "
Kárász	6 "
Keszeg	2 "

Ezek az árak változott viszonyoknak megfelelően magasabbak az eddigi árnaknál s Velence, Sukuró, Pákoz, Dinnyés és Gárdony községek részére érvényesek.

A Palicsi-tó halászatát, amint a Bácskai Hirlap közölte, jövő év elejétől ismét házi kezelésre veszi Szabadka városa. Már régebben, a mostani bérlet előtt is, saját üzemében vezette a város ezt a halászatot, a melyhez a „Ludas-tó” is tartozik és pedig, amint arról lapunk is többször megemlékezett, igen szép eredményrel.

Bécsben az édesvízi halak kiskereskedelmi árait, a mennyiben a halak Ausztriából valók december 10-ig a következőképp állapították meg kilogrammonként: ponty és czompo legfeljebb 11-80, csuka legfeljebb 12-30 K. Decembertől-áprilisig havonként 10 fillérrel emelhetők az árak.

Mennyiben fog ez a rendelkezés az azóta beállott viszonyok következtében változni, tekintettel különösen arra, hogy Bécs most Csehországból nem igen kap halat, azt most még nem lehet tudni.

A halárak Belgiumban is ugyancsak magasak. Nagyobb angolnáért kilogrammonként 30 frankot fizetnek, csukáért 24—26 fr.-ot, pontyért 18 fr. ot, czompóért 18—22 fr.-ot, sügérért 18 fr.-ot, fehér halakért 9—10 fr.-ot; pisztrángért meg éppen 40 frankot. Azonban egyéb élelmiszerek sem olcsók, így 1 kg. burgonya 2-75—3 fr., 1 kg. liszt 12—15 fr., 1 kg. vaj 40 fr., 1 kg. szalonna 42—44 fr., sertéshús 40 fr., marhahús 30 fr. Hálóanyag ott is hiányzik, épp úgy mint nálunk; egy kis csomó kenderzsineg ára 10 fr., 1 kg. rossz kötözözsineg ára 30 frank.

Kagylóivadék mint trágya. A háborús viszonyok következménye, hogy Hollandiából sokkal kevesebbet vihetnek ki Németországba az ú. n. ehető fekete kagylóból (Miesmuschel) mint régebben, nehéz azért túladni a nagytömegű fogásokon. Ezt a kagylót külön nevelték azelőtt úgy, hogy a Zuider-tóból kihalszott ivadékát táplálékban dúsabb tengervizekben nevelték nagyra. Most ilyen célra nem igen kell, azért mint trágyát értékesítik. A héjjával együtt összetörk s így adják a szántóföldekre. Miután egyéb trágyaszerek igen szűken állanak rendelkezésre, a kagylóivadékot a gazdak nagyon keresik. Állami intézetek is kísérleteztek vele s igen jó eredményt értek el. A kagylóivadék fogása elég szapora, mert sok helyütt méteres vastagságban található. Átlagos ára a Zuider-tó menti kikötőkben métermázsánként 1 forint.

200.000 darab
gyors növesű, átlag 3-5 deka-
gramm súlyú, egynyaras

TENYÉSZPONTYIVADÉK

(lehetőleg egy tételben) **ELADÓ,**
ősz szállításra

PAPP JÓZSEF haltenyésztő,
BUDAPEST, LÁGYMÁNYOS.

Mivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczaín.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1918. október 21 - 26. között.			1918. október 28. - nov. 2. között.		
	Nagyban	A vásárcsar- nokokban	A nyílt piaczkon	Nagyban	A vásárcsar- nokokban	A nyílt piaczkon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	1600—2400	2400—2600	} 2000—2400	1600—1600	2000—2500	} 1600—2400
" kicsiny	1800—2000	2000—2400		1200—1400	1700—2200	
Harcsa, nagy	2300—2500	2800—2900	} —	—	2800—2800	} 2000—2000
" kicsiny	2000—2200	2200—2200		—	2200—2200	
Csuka, nagy	—	—	} 2000—2200	—	—	} 1400—2200
" kicsiny	—	—		—	—	
Fogassüllő, dunai	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	1400—1400	—	—	1400—1400	—
Czompó	—	1600—2000	—	—	1600—2000	—
Márna	—	2000—2300	—	—	1800—2300	—
Keszeg	—	—	—	—	—	—
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	—	—	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	1000—1800	2000—2200	} 800—1500	1000—1200	1800—2100	} 1800—1800
" kicsiny	800—1400	1400—2000		800—900	1300—1800	
Harcsa, nagy	—	2600—4000	} 3600—4000	—	2800—4000	} 1400—1400
" kicsiny	2000—2500	1800—2400		—	2000—2600	
Csuka, nagy	—	2000—2600	} 1400—1600	—	2000—2300	} 1200—1200
" kicsiny	—	1500—2000		—	1200—2000	
Fogassüllő, dunai	2000—2800	2800—3400	} 2400—3000	—	2800—3200	} —
" balatoni nagy	—	3000—3200		—	3000—3200	
" " kicsiny	—	2600—2800		—	2600—2800	
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	400—800
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	1000—1500	800—900	—	1000—1200	—
Czompó	—	1300—1400	—	—	1000—1300	—
Márna	—	1600—2300	2000—2200	—	1400—2100	—
Keszeg	—	1000—1000	300—400	—	1200—1400	—
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	2400—2600	3000—3600	—	—	3000—3600	—
" kicsiny	2200—2300	2600—3000	—	—	2600—3000	—
Söreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	600—1300	400—600	—	600—1300	—
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd, (Somogy m.).

Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalát, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd, (Somogy megyé).